עָלָיו אֲנִינוּת: ו [ח]אַף עַל פִּי שֶׁאֵין אֲבֵלוּת בָּרֶגֶל, אִם מֵת לוֹ מֵת בָּרֶגֶל מִתְעַסְּקִים בּוֹ בָּרֶגֶל לְנַחֲמוֹ. וּלְאַחַר הָרֶגֶל כְּשֶׁיִּכְלוּ שִׁבְעָה לְמִיתַת הַמֵּת, אַף עַל פִּי שֶׁעֲדַיִן לֹא כָּלָה הָאֲבֵלוּת, (כב) מְלַאכְתּוֹ נַעֲשֵׂית עַל יְדֵי אֲחֵרִים (כג) [ט]בְּתוֹכֵיהֶם וַעֲבָדָיו עוֹשִׂים לוֹ בְּצִנְעָה * בְּתוֹךְ [מ] (כד) בֵּיתוֹ. (כה) וְאֵין צְרִיכִין לְנַחֲמוֹ אַחַר הָרֶגֶל [י]מִנְיַן הַיָּמִים שֶׁנִּחַמּוּהוּ בָּרֶגֶל: ז [כ]מֵת לוֹ מֵת קֹדֶם הָרֶגֶל (כו) וְנָהֲגוּ אֲבֵלוּת [ל]אַפְלוּ (ט) שָׁעָה אַחַת לִפְנֵי הָרֶגֶל, בָּטְלָה מִמֶּנּוּ גְּזֵרַת שִׁבְעָה (כז) וִימֵי הָרֶגֶל עוֹלִים לִמְנִין (י) שְׁלשִׁים. הֲרֵי שִׁבְעָה לִפְנֵי הָרֶגֶל, וְהָרֶגֶל, וּמַשְׁלִים עֲלֵיהֶם עַד שְׁלשִׁים. [מ]וְדַוְקָא שֶׁנָּהֲגוּ אֲבֵלוּת בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, אֲבָל אִם שָׁגַג אוֹ הֶזִיד וְלֹא נָהֲגוּ אֲבֵלוּת, אוֹ שֶׁהָיָה סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה וְלֹא הָיָה יָכוֹל לִנְהֹג, אֵין הָרֶגֶל מְבַטֵּל הָאֲבֵלוּת (כח) וְדִינוֹ כְּדִין קוֹבֵר מֵתוֹ בָּרֶגֶל: ח [נ]אִם נָהַג שִׁבְעָה וּפָגַע בּוֹ הָרֶגֶל, מְבַטֵּל מִמֶּנּוּ גְּזֵרַת שְׁלשִׁים,

ח בְּרַיְיתָא שָׁם י״ט (ע״ב). ט רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב כח ח״ג). י כְּפָרוּשׁ רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה ואין רבים). כ מִשְׁנָה שָׁם י״ט (ע״א). ל כַּחֲכָמִים בְּבְרַיְיתָא שָׁם כ׳ (ע״א). מ רא״ש שם (סי׳ כח) בְּשֵׁם הָרַאֲב״ד, מִדְּקָתָנֵי קַיָּם כְּפֵיתַ הַמִּשְׁנָה. נ שָׁם בַּמִּשְׁנָה.

בַּאֵר הֵיטֵב

לַעֲלוֹת לְתוֹרָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ, עַיֵּן שָׁם: ו (מ) **בֵּיתוֹ.** וְשֻׁתָּף שֶׁל אֲבֵל שָׁמֵת לוֹ מֵת בְּיוֹם טוֹב, פָּסַק הַגָּאוֹן מַהַרַ״ש מִפְּרָאג לֶאֱסֹר כְּמוֹ בְּשָׁאָר אֲבֵלוּת. אֲלִיבָּהוּ זוּטָא (סק״ד):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אֲנִינוּת. וְאוֹנֵן בָּרֶגֶל אָסוּר בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, דְּהוּא אָסוּר בְּשִׂמְחָה, וּפִקּוּדֵי ה׳ יְשָׁרִים מְשַׂמְּחֵי לֵב׳, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָסוּר לַעֲלוֹת בַּתּוֹרָה [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח), עַיֵּן שָׁם]. וְהִנֵּה מִדְּבָרָיו מַשְׁמַע דְּאַף בְּשָׁעָה שֶׁאֵינוֹ רוֹצֶה לְקָבְרוֹ, וּבְיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן, אוֹ בְּגוֹן בַּלַּיְלָה שֶׁאֵין דֶּרֶךְ לְקָבְרוֹ, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר בְּדִבְרֵי תּוֹרָה. וְעַיֵּן בְּדָגוּל מֵרְבָבָה שֶׁמַּשִּׁיג עַל זֶה, (מז) דְּכֵינָן שֶׁאָז אֵין דִּין אֲנִינוּת עָלָיו, לָמָּה יֶהֱא אָסוּר בְּדִבְרֵי תּוֹרָה. וְכֵן מְפֻקְפָּק עַל זֶה בְּסֵפֶר בִּגְדֵי יֶשַׁע, עַיֵּן שָׁם: ו (כב) **מְלַאכְתּוֹ נַעֲשֵׂית עַל יְדֵי אֲחֵרִים וְכוּ׳.** אֲפִלּוּ בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ אָבֵד, דִּבְדָבָר הָאָבֵד מָתָר עַל יְדֵי אֲחֵרִים אֲפִלּוּ בְּבֵיתוֹ, וַאֲפִלּוּ בַּיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁאַחַר הָרֶגֶל, וְכַדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ש״פ סָעִיף ה׳. וְעַיֵּן בִּלְבוּשׁ שָׁכָתַב דְּאִם הוּא דָּבָר הָאָבֵד מֻתָּר לַעֲשׂוֹת בְּעַצְמוֹ. (י) וּבְמַאמַר מָרְדְּכַי (סק״ד) מְפֻקְפָּק עָלָיו, עַיֵּן שָׁם הֵיטֵב. אָכֵן אִם לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת עַל יְדֵי אֲחֵרִים וְהוּא דָּבָר הָאָבֵד, אֶפְשָׁר דִּבְעִנְיָנֵנוּ יֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַמּוּבָא שָׁם בְּהַגָּ״ה: **(כג) בְּתוֹכֵיהֶם.** אַף דְּגַם בְּכָךְ אָבֵל גַּם כֵּן מְלַאכְתּוֹ נַעֲשֵׂית עַל יְדֵי אֲחֵרִים בְּתוֹכֵיהֶם כִּדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה שָׁם סָעִיף י״ח, אָכֵן הָתָם דַּוְקָא בְּקִבְלָנוּת וּבְאֻפָּן שֶׁקִּבְּלוּ הַמְּלָאכָה קֹדֶם שֶׁנַּעֲשָׂה אָבֵל, וְהָכָא מָתָר אֲפִלּוּ בְּיֵמֵי אֲבֵלוּת [כֵּן מִשְׁמַע מַהַגָּר״א]: **(כד) בֵּיתוֹ.** וְשֻׁתָּף שֶׁל אָבֵל שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּיוֹם טוֹב, פָּסַק הַגָּאוֹן מַהַרַ״ש מִפְּרָאג לֶאֱסֹר [לְפִתְחֹ חֲנוּתוֹ] כְּמוֹ בְּשָׁאָר אֲבֵלוּת, [וְרִצּוֹנוֹ לוֹמַר דְּצָרִיךְ לְהַמְתִּין שִׁלְשָׁה יָמִים אַחַר יוֹם טוֹב כְּמוֹ דְּנוֹהֲגִין בְּשָׁאָר אֲבֵלוּת לְעִנְיַן שֶׁתֻּף כִּדְאִיתָא שָׁם בְּיוֹרֶה דֵּעָה סָעִיף כ״א בַּאֲחֵרוֹנִים, עַיֵּן שָׁם], כֵּן כָּתַב הַבָּאֵר הֵיטֵב בְּשֵׁם אֲלִיבָּהוּ זוּטָא (סק״ח). אָכֵן בְּחָכְמַת אָדָם הִלְכוֹת אֲבֵלוּת כְּלָל קס״ט דִּין ב׳ הֵבִיא בְּשֵׁם אֲלִיבָּהוּ זוּטָא (סק״ד) לְהָקֵל, דְּהַיְנוּ אִם מֵת בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּחֹל הַמּוֹעֵד, מֻתָּר לְהַשְׁתֻּף לְפִתְחַ חֲנוּתוֹ תֵּכֶף אַחַר יוֹם טוֹב. וְעַיֵּן שָׁם בְּחָכְמַת אָדָם שֶׁדַּעְתּוֹ דַּאֲפִלּוּ מֵת בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב אַחֲרוֹן גַּם כֵּן מֻתָּר לְהַשְׁתֻּף לְפִתְחַ חֲנוּתוֹ תֵּכֶף אַחַר יוֹם טוֹב. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה בתוך) שֶׁכָּרְנָרוּ דְּהַפְרִישׁ עַל הַמִּדָּה, וְדַיְנוּ אִם נָקַל כְּאֵלֶּה רַבָּה: **(כה) וְאֵין צְרִיכִין לְנַחֲמוֹ.** וְכֵן אֵין לְנַחֵם אָבֵל בְּעֶרֶב שַׁבָּת שֶׁאַחַר שֶׁהָרֶגֶל קָדַם בָּרְכוּ עֲרֻבִּי שַׁבָּתָא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת בַּנָּהוּג, אִם כְּבָר עָבְרוּ שִׁבְעָה יָמִים לְמִיתַת הַמֵּת [אַחֲרוֹנִים]: **ז (כו) וְנָהֲגוּ אֲבֵלוּת אֲפִלּוּ שָׁעָה אַחַת.** לָאו דַּוְקָא שָׁעָה, אֶלָּא רְצוֹנוֹ לוֹמַר זְמַן מוּעָט מְאֹד [אַחֲרוֹנִים]. וְעַיֵּן פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ט) דְּלָאו דַּוְקָא אִם נָהֲגוּ בְּחֶלְיַצַּת מִנְעָל, (יח) הוּא הַדִּין אִם נָהֲגוּ בִּכְפִיַּת הַמִּטָּה אוֹ אֶחָד מִשְּׁאָר דְּבָרִים הַשַּׁיָּכִים לַשִּׁבְעָה, בְּטָלָה מִמֶּנּוּ עַל יְדֵי זֶה גְּזֵרַת שִׁבְעָה: **(כז) וִימֵי הָרֶגֶל עוֹלִים וְכוּ׳.** וּמִשַּׁעַם שְׁלשִׁים אָסוּר לִלְבֹּשׁ בְּתוֹךְ הָרֶגֶל (יט) כֵּלִים מְגֻהָצִים חֲדָשִׁים וּלְבָנִים. וְכֵן מַה שֶּׁהִתִּירוּ לְפַעֲמִים לְסַפֵּר וּלְכַבֵּס בְּתוֹךְ הָרֶגֶל, כְּגוֹן הַבָּא מִמְּדִינַת הַיָּם וְכָל הַשְּׁנוּיִים לְעֵיל בְּסִימָן תקל״א סָעִיף ב׳ וְסִימָן תקל״ד (ס״א), מֻחְמַת אִסּוּר שְׁלשִׁים אָסוּר בְּכֻלָּם. וְחָתָן שֶׁנָּשָׂא אִשָּׁה עֶרֶב הָרֶגֶל וּבְתוֹךְ הָרֶגֶל מֵת לוֹ מֵת, (כ) אֵין הָרֶגֶל עוֹלֶה לוֹ לִמְנִין שְׁלשִׁים, שֶׁהֲרֵי בְּתוֹךְ שִׁבְעַת יְמֵי הַמִּשְׁתֶּה הָיָה מֻתָּר בְּגִהוּץ וְתִסְפֹּרֶת וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ לַאֲבֵלוּת כְּלָל, וְכִדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שמ״ב (ס״א), וּמַה שֶּׁהָיָה זָהִיר בָּרֶגֶל שֶׁלֹּא לְגַהֵץ וּלְסַפֵּר הוּא מֵחֲמַת הָרֶגֶל לְחוּד, נִמְצָא שֶׁלֹּא נָהַג אֲבֵלוּת בָּרֶגֶל כְּלָל, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לִנְהֹג לְאַחַר שֶׁהִשְׁלִים יְמֵי מִשְׁתֶּה שֶׁלּוֹ שִׁבְעַת יְמֵי אֲבֵלוּת וְאַחַר כָּךְ שְׁלשִׁים: **(כח) וְדִינוֹ כְּדִין קוֹבֵר וְכוּ׳.** שָׁנוֹהֵג בּוֹ דְּבָרִים שֶׁבִּצְנָעָא, וּמַתְחִיל לִמְנוֹת שִׁבְעָה אַחַר הָרֶגֶל, וִימֵי הָרֶגֶל עוֹלִין לוֹ לִמְנִין שְׁלשִׁים,

ז (ט) **שָׁעָה אַחַת.** כְּלוֹמַר שָׁעָה מֻעֶטֶת. מִשְׁאַת בִּנְיָמִין (סי׳ עד): (י) **שְׁלשִׁים.** וְכֵן חָתָן שֶׁנָּשָׂא עֶרֶב הָרֶגֶל וּבְתוֹךְ הָרֶגֶל מֵת לוֹ מֵת, אַף עַל גַּב דְּחָתָן דְּעָלְמָא שָׁאֲרַע

בְּאוּר הֲלָכָה

ו * **בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.** **וְעַיֵּן בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ** (משנ״ב ס״ק כד) **בְּשֵׁם הַחָכְמַת אָדָם.** וְהִנֵּה אַף דִּבְאֵלִיבָּהוּ זוּטָא מִשְׁמַע דְּמִסְקָנָתוֹ לְמַעֲשֶׂה כְּמוֹ זְקֵנוֹ הַגָּאוֹן מַהַרַ״ש וְלֹא כְּדַעְתּוֹ [וּכְמוֹ שֶׁנִּעְתִּיק לְקַמֵּיהּ אֶת לְשׁוֹנוֹ], נָקֵט הַחָכְמַת אָדָם כְּאֵלֶּה רַבָּה, מִשּׁוּם דְּאוֹתוֹ חִבֵּר בְּאַחֲרוֹנָה וְשָׁם לֹא זָכַר כִּי אִם דַּעְתּוֹ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה בְּשֵׁמוֹ. אָכֵן מַה דְּהַקֹּל הַחָכְמַת אָדָם עוֹד יוֹתֵר מִפָּנִי, לֹא נְהִירָא כְּלָל. וְאַעְתִּיק לְשׁוֹן הַחָכְמַת אָדָם וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְשֻׁתָּף שֶׁל אָבֵל שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד יוֹתֵר מִפָּנִי, מֻתָּר לַעֲסֹק בַּחֲנוּת מִיָּד אַחַר יוֹם טוֹב כְּמוֹ שָׁם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מֻתָּר לְפִתֹּחַ אֶת חֲנוּתוֹ, כֵּן בְּזֶה אִם מֵת בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּחֹל הַמּוֹעֵד, מֻתָּר תֵּכֶף אַחַר יוֹם טוֹב כְּמוֹ שָׁם בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי (ע״כ). וְנִרְאֶה לִי לְדַיֵּק דִּנְהוֹגִין לֶאֱסֹר רַק שִׁלְשָׁה יָמִים, הוּא הַדִּין אִם מֵת בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב אַחֲרוֹן מֻתָּר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּבְאֶמֶת לֹא דְּמֵי כְּלָל, דְּשָׁם הָלְאָ יָשַׁב הָאֵבֶל עַל כָּל פָּנִים שִׁלְשָׁה יָמִים בְּאֲבֵלוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָכָא דַּעְדַּיִן לֹא יָשַׁב כְּלוּם, **וְדֵי לָנוּ לְהָקֵל בְּעִנְיָנֵנוּ אִם מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד בְּיוֹם רִאשׁוֹן כְּדַעַת הָאֵלִיָּה רַבָּה, דְּעַל כָּל פָּנִים הוּא עֲכָשָׁיו יוֹם שִׁבְעִי מִמִּיתַת הַמֵּת, וְלֹא לְתַפֵּס שִׁתֵּי קַלּוֹת, דְּהַיְינוּ שִׁלְשָׁה יָמִים וּבְלֹא הִתְנַהֲגוּת אֲבֵלוּת כְּלָל.** [וּבִסְתָם שֶׁהַפְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ה) מְפֻקְפָּק גַּם עַל קַלּוּתוֹ שֶׁל הָאֵלִיָּה רַבָּה וְדַעְתּוֹ לְהַחְמִיר בְּזֶה כְּזִקְנוֹ, וְדַיְינוּ אִם נָקַל כְּהָאֵלִיָּה רַבָּה וְלֹא יוֹתֵר. וְאַעְתִּיק לְשׁוֹן הָאֵלִיָּהוּ זוּטָא וְיִרְאֶה לְעִין כָּל שֶׁהָאֱמֶת כִּדְבָרֵינוּ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: יֵרָאֶה לִי דְּשֻׁתָּף אֲבָל שֶׁמֵּת לוֹ מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד רִאשׁוֹן, מֻתָּר לַעֲסֹק בַּחֲנוּת תֵּכֶף אַחַר יוֹם טוֹב, כֵּיוָן דְּמִקְּלִין בִּשְׁאָר אֲבֵלוּת אַחַר שִׁלְשָׁה יָמִים, אֲבָל שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם זְקֵנִי הַגָּאוֹן ז״ל שֶׁפָּסַק לְאִסּוּר כְּמוֹ בִּשְׁאָר אֲבֵלוּת. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הֲרֵי לְךָ שֶׁגַּם דַּעַת הָאֵלִיָּה רַבָּה לְנָהֹג לְעִנְיַן שֻׁתָּף שֶׁל אָבֵל בְּעֶלְמָא רַק שִׁלְשָׁה יָמִים וּכְדַעַת מַהַרְשַׁ״ל בְּזֶה (שו״ת סי׳ סז), וַאֲפִלּוּ הָכִי בְּעִנְיָנֵנוּ הַחֲמִיר דַּוְקָא אִם מֵת בְּחֹל הַמּוֹעֵד בְּיוֹם רִאשׁוֹן, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה בְּסֵדֶר הַכֹּל עַל כָּל פָּנִים פְּתִיחַת הַחֲנוּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִמִּיתַת הַמֵּת וְכַנַ״ל, וְעַל כָּרְחֵךְ הַטַּעַם כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְמַעְלָה, כֵּן נִרְאֶה לְעַנְיוּת דַּעְתִּי בְּרוּר. **וְדַע דִּלְעִנְיַן שְׁמוּעָה קְרוֹבָה, פָּשׁוּט דְּאַף עַל פִּי שֶׁשִּׁלְּמוּ כְּבָר שִׁבְעָה יָמִים לְמִיתַת הַמֵּת, אָסוּר בְּסִחוֹרָה כָּל הָאֲבֵלוּת כִּשְׁאָר אֲבֵל,** וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ת״ב (ס״א) **דִּשְׁמוּעָה קְרוֹבָה דִּינוֹ כְּיוֹם קְבוּרָה, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מז) וְעַיֵּן שָׁם שֶׁדּוֹחֵק לְיַשֵּׁב, אוּלַי דִּבְרֵי מַהַרַ״מ לוּבְלִין (סי׳ קז) שֶׁמְּמֵנּוּ הוֹצִיא מָגֵן אַבְרָהָם (שם) אֶת דִּינוֹ אֵירֵי בְּלֵיל יוֹם טוֹב שֵׁנִי. וְגַם זֶה אֵין בְּרוּר שֶׁיִּהְיֶה אָסוּר אָז בְּדִבְרֵי תּוֹרָה. וְעוֹד דְּהַמְעַיֵּן בְּמַהַרַ״מ יִרְאֶה דִּמְיֵירֵי שֶׁמֵּת בְּשַׁבָּת וּבְמוֹצָאֵי שַׁבָּת חָל יוֹם רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, וַאֲפִלּוּ הָכִי הַחֲמִיר שֶׁלֹּא לוֹמַר הַגָּדָה, מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מִדְּרְשֵׁי מִקְרָאוֹת. וְדַע שֶׁמִּפְּנֵי קְשִׁיַּת הַדָּגוּל מֵרְבָבָה וְהַבִּגְדֵי יֶשַׁע לֹא הֶעְתַּקְתִּי דִּבְרֵי הַמַּהַרַ״מ שֶׁהַחֲמִיר שֶׁלֹּא לוֹמַר בְּעַצְמוֹ הַגָּדָה: ו (מ) שֶׁמְּקוֹר הַלְּבוּשׁ הוּא מִדִּבְרֵי רַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב כח ח״ב) הַמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה אע״פ), וְדִבְרֵי רַבֵּנוּ יְרוּחָם אֵינוֹ מֻיְרֶה כְּלָל לְאַחַר הָרֶגֶל אֶלָּא לְעִנְיַן תּוֹךְ הָרֶגֶל, וּכְמוּבָא לְשׁוֹנוֹ בְּבֵית יוֹסֵף בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן שצ״ט וּבְרַמ״א שָׁם (ס״ב), וְגַם מִדִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת שָׁם י״ט עַמּוּד ב׳ דִּבּוּר הַמַּתְחִיל מִלְּאכְתּוֹ, מוּכָח דִּבְרֵיתוֹ אֲפִלּוּ עַל

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah